

PČELARSKO DRUŠTVO „MILADIN ZARIĆ -MIŠO“ KOSJERIĆ

ISTORIJAT

Prvo organizovano okupljanje pčelara na teritoriji sadašnje opštine Kosjerić datira iz davne 1933. godine, preko seljačkih radnih zadruga, kroz podružine pčelara. U periodu posleratnih godina između dva Balkanska i Prvog svetskog rata, tek po oslobođenju i vraćanju ljudi iz zarobljeništva i mladih sa školovanja iz zapadnih zemalja, u ovaj kraj se donose nova znanja i literatura o poljoprivredi gde se formiraju tzv. podružine pčelara, voćara, ratara i stočara. U tadašnja vremena vrškare sa pčelama su krasile vajate i pomoćne zgrade u domaćinstvima koji su bili glavni izvor slasti i radosti za celu porodicu.

Prvi počeci pčelarenja sa drvenim košnicama i pokretnim saćem uveo je oko 1920. godine učitelj Pavle Gajić sa Službom u selu Ražani, koji je bio napredan čovek i pčelar toga doba, takođe i poslanik Kraljeve skupštine. U posleratnom periodu odvija se organizovano pčelarstvo ujedinjenjem seljačkih zadruga u Udruženja 1933. godine koja su nosila naziv "Podružine pčelara sreza Crnogorskog" (sadašnja opština Kosjerić). Ovo udruženje Podružine su trajale do 1965. godine kada prestaje sva aktivnost Udruženja.

Godine 1977. godine, obnavlja se rad Pčelarskog društva na osnivačkoj skupštini pčelarske podružnice koja je održana 2. avgusta te godine na kojoj su birani upravni odbor od 7 članova, nadzorni odbor od 3 člana i predsednik društva. Skupštinom je predsedavao Slavoljub Đurić, a za predsednika je izabran Aleksandar Aco Aleksić. Na toj istoj skupštini, na predlog nekih članova, doneta je odluka da se Udruženje zove „Miladin Zarić-Mišo“, čije Udruženje nosi ime i danas.

Poznati pčelari i aktivisti u vreme obnavljanja društva bili su Vidan Marković (Ražana), Đorđe Vićentijević (Tubići), Momir Gligorijević (Radanovci), Slavoljub Đurić (Kosjerić), Dragoje Nikić (Brajkovići), Nikola Visocki (Kosjerić), Milan Josipović (Subjel), Aleksandar Aleksić (Kosjerić) i drugi poznati pčelari Blagoje Savić (Ražana), Ljubiša Maksimović (sveštenik Ražanski), Mito Đurović (Ražana), Stanimir Pantović (Mionica), Perko Pjević (Skakavci). Broj članova društva kretao se oko 50-60 godišnje, a broj neorganizovanih pčelara je oko 180. Prve godine po organizovanju društva bilo je 27 članova, a već 1979. godine - 37 članova. To su bile godine bez bolesti sa puno meda.

Na teritoriji opštine Kosjerić nije bilo Američke truleži do 1981. godine, kada se pojavila, onda je izvršeno spaljivanje na samom žarištu, a u okolini su sprovedene preventivne mere tako da nije bilo većih šteta. Ostalih bolesti je imalo, a naročito kada je varoa uzela maha kao i bolest i nozemoza.

Za unapređenja pčelarstva preduzimaju se mere od strane pčelarske organizacije kroz predavanja i debatne klubove.

Na preokretu ka savremenom pčelarenju i selećem pčelarenju doprineo je svojim dolaskom u našu opštinu pčelar Aleksić Aleksandar iz Uzića, opština Požega, koji je došao 1971. godine, zaposlenjem u "Elektrodistribuciju" u Kosjeriću. Tako je uz svoj redovan posao bio u mogućnosti da kontaktira i probudi interesovanja kod sugrađana, kod pčelara za seobu i druge bitne elemente za pčelarstvo. Bio je biran na razne opštinske funkcije, pčelarske organizacije (Regionalne do SPOS-a) i dobitnik mnogih pčelarskih priznanja.

Prve seobe na paše van opštine u Lajkovac, Lazarevac i okolinu Čačka na bagremovu pašu, a u okolinu Zrenjanina na suncokretovu pašu bile su oko 1982. Godine, i vršili su tada mladi (početnici) pčelari sa 95 košnica ukupno i to: Aleksić Aleksandar, Dragivoje Maksimović, Miljko Mitrović, Đorđević Vidan, Milun Prodanović, Vidoje Mladenović, Slobodan Mladenović, Ivan Aleksić i drugi.

Najveći pčelar, od starijih, je Momir Gligorijević (Momčilo Repica) iz Radanovaca sa košnicama tipa DB,LR, kongresovke i druge kojim pčelari 1986. godine sa 125 društava. Bio je veliki poznavalac pčelarstva toga doba.

U srednjoročnom planu razvoja opštine 1986. do 1990 godine, obuhvaćen je srednjoročni program razvoja pčelarstva na teritoriji opštine Kosjerić za taj period, koji je u saradnji sa stručnim Službama opštine pripremila Društvo pčelara "Miladin Zarić – Mišo". Tim programom snimljeno je postojeće stanje, planiran razvoj i mere koje treba preduzeti da se taj razvoj ostvari, a sastojao se iz 12 tačaka. Prema tom materijalu 1985. godine bilo je 800 košnica i 138 pčelara ukupno na teritoriji opštine. Njihova struktura izgledala je ovako: DV košnica-465 kod 52 pčelara. LR košnica-123 kod 26 pčelara, AŽ košnica -12 kod 2 pčelara, Pološke-45 kod 15 pčelara, Vrškare-155 kod 43 pčelara, tačnije 800 kod 138 pčelara. Od toga pokretnih pčelinjih zajednica 40 kod 1 pčelara. Programom je predviđen godišnji porast broja pčelinjih zajednica od 10% prosečno, tako da se očekuje 52% povećanje broja zajednica do kraja 1990. godine. Nema pouzdanih podataka da je taj plan ostvaren.

Od obnavljanja Društva, Predsednici su bili:

Aleksić Aleksandar, Radovanović Radojica, Đorđević Milorad, Đurić Slavoljub, Pavlović Pavle, Erčević Milijan, Đurić Miroljub, Maksimović Miroslav, Gligorijević Tomislav i Mijatović Zlatan - sadašnji predsednik Društva.

Od 1997. godine Društvo u sklopu održavanja turističke manifestacije „Čobanski dani“ organizuje izložbu meda, proizvoda od meda i pčelarskog pribora i opreme.

Radi lakšeg snalaženja i međusobne pomoći i saradnje oko seljenja na pčelinju pašu, Društvo se 2003. godine pobratimilo sa Društvom pčelara „Budućnost“ iz Lazarevca. Za doprinos radu i aktivnosti društva od strane SPOS-a, a na predlog Društva, 3 člana su dobili diplomu prof. Jovan

Živanović, 6 članova su nosioci priznanja Zaslužni pčelar, a 15 članova su nosioci priznanja Zahvalnica.

Učešće u humanitarnim akcijama u vidu pomoći, u vidu donacija meda za izbegle iz Krajine 1995. godine, raseljena lica sa Kosova itd. Pomoć kolegama pčelarima u poplavljenom Banatu (sela: Međe i Jaša Tomić) sa rojevima.

Društvo je radi usavršavanja svojih pčelara, organizovalo samo u periodu od 1995. do danas 53 predavanja iz raznih oblasti: Tehnologija pčelarenja, bolesti i lečenje pčelinjih zajednica, apiterapija. Za unapređenje pčelarstva organizovana je nabavka i sadnja medonosnog bilja (facelija, mađarski bagrem, lipa). Pčelari su mogli u organizaciji Društva da se snabevaju potrebnom opremom, literaturom, lekovima, šećerom za pčele i gorivom da posete poznate pčelare i sajmove pčelarstva. U jednom periodu organizacije Društva formirana je i radila školska sekcija pčelarstva pri Osnovnoj školi "Mito Igumanović" u Kosjeriću.

Septembra 2010. godine održana je tribina SPOS-a koja je bila dobro posećena i predsednik SPOS-a dr. Rodoljub Živadinović je, zajedno sa predsednikom opštine mr. Draganom Vujadinovićem, posetio poznati pčelinjak Gorana Tomića. Kosjerski pčelari su postali poznati sa svojim velikim pčelarima kojih ima više, na ugledan pčelinjak Gorana Tomića su dolazili pčelari Niša, Aleksinca, Valjeva, Arilja, a takođe i pčelar Miroslav Maksimović poznat po proizvodnji matica. Krajem 2010. godine udruženje je dobilo svoje prostorije u zadružnom Domu (ulica Mihaila Rogića). gde su 2011. godine uložena velika sredstva u opremanju prostorija koja je pomogla velikim delom i poljoprivredna Služba opštine. To je danas predivna kancelarija, za okupljanje, druženje i čuvanje istorije. U kontakt se može stupiti u bilo koje vreme preko mejl adrese: dpmiladinzaricmiso@hotmail.com i telefona predsednika Društva Zlatana Mijatović na 062/88-94-016, 064/31-38-812 , zamenika Društva Tomislava Gligorijevića 064/26-29-042 i blagajnika Miljana Erčevića 065/67-83-474.

Arhivska građa Društva pčelara je vrlo oskudna. Ona je predavana od izbora do izbora novom rukovodstvu i čuvana po privatnim kućama, a u toku prekida rada Društva zagubljena. Od obnavljanja rada Društva situacija je nešto bolja, a za pripremu i izradu ovog istorijata korišćen je tekst istorijata koji je pripremljen prilikom obeležavanja 50-godišnjice od osnivanja, zapisnici sa skupštine članova, izvršnog odbora i predsedništva Društva i druga raspoloživa evidencija od obnavljanja rada Društva koja je uglavnom sačuvana.

Društvo pčelara „Miladin Zarić-Mišo“
Kosjerić

Članovi društva i broj košnica

Godina	Broj članova	Lr	DB	Ostale F polož	Ukupno	Seli na pašu	Napomena
1993	29						
1994	66	205	329	88	614	8	
1995	94	441	391	125	887	8	Bon za gorivo
1996	62						
1997	46				705		
1998	50	387	247	35	669	11	
1999	46	369	262	30	661	11	
2000	49	369	268	35	672	10	
2001	38	375	270	35	680	11	
2002	42	443	297	45	785	11	
2003	51	407	302	49	758	12	
2004	66	538	312	52	902	12	
2005	60	581	305	45	931	13	
2006	48	618	301	58	977	11	
2007	57	737	329	80	1146	12	
2008	44	649	303	106	1058	12	
2009	53+2	678	310	400	1388	15	
2010	48	733	327	443	1503	17	
2011	47+4	867	480	350/65	1762	21	
2012	45+11	890	433	312/70	1705	21	

Po ovoj tabeli se vidi da pčelari idu uzlaznom putanjom sa sve većim brojem košnica, sa dosta mladih pčelara kojima pčelarstvo postaje profesija.

A ko je zapravo Miladin Zarić?

Učitelj Miladin – Mišo Zarić rođen je 1889. godine u Sečoj Reci. Osnovnu školu učio je u svom mestu, a učiteljsko– bogoslovsku školu završio je 1909. godine u Prizrenu. Te godine je počeo da radi kao učitelj u Sečoj Reci pa sve do balkanskih ratova kada ide u rat. U balkanskim ratovima bio je rezervni oficir, inženjerac. Za svoje zasluge u oba rata dobio je po jednu Obilića zvezdu.

U drugom svetskom ratu bio je mobilisan i našao se na Kosovu. Izbegao je zarobljavanje i dolazi u Kosjerić. U Kosjeriću, za vreme nemačke racije za streljanje na Bukovima, bude uhvaćen ali, nepažnjom nemačkog stražara, pobegne. Posle toga govorio je kako mu je želja da se za svoje streljane drugove i đake osveti Nemcima.

Oko 1930. godine bio je upravitelj škole u Kosjeriću. Ministar prosvete po kazni (nije vodio đake na Vrbicu) premesti ga za učitelja u Žarkovo. Tu je i penzionisan.

Za vreme konačnog oslobođenja od okupatora 20. oktobra 1944. godine, za vreme Beogradske operacije, stanovao je blizu mosta na Savi, u podrumu, jer su Nemci bili u stanu. Imao je tri sina i dve ćerke. Iz podruma je video kako Nemci miniraju most. Ni trenutka nije razmišljao šta će biti sa njim i porodicom, uzeo je ašov i krenuo preko mosta kao izbeglica. Tom prilikom preseče kablove i vrati se natrag, uz manje ranjavanje. Na taj način spasio je stari gvozdeni most i omogućio našim i sovjetskim trupama da pređu na drugu stranu bez velikih gubitaka. Za ovaj podvig dobio je dva naša ordena, dva Sovjetska, dva Bugarska i jedan od bugarskog generala Stojčeva. Dakle sedam ordena. Prvi mu je 30. decembra uručio dr. Ivan Ribar, predsednik AVNOJ-a, a potom dva general Ždanov, koji mu je rekao: „ Znam sve o Vama. Majka Rusija nikada neće zaboraviti Vaše delo. Naš maršal Tolbuhin rekao je da ste Vi naš heroj...”

Za ovog hrabrog čoveka i velikog patriotu, pokretana je inicijativa da se taj most zove njegovim imenom, ali to nije do sada rešeno. Ima jedna manja ulica na periferiji Beograda koja se zove njegovim imenom.

Takva hrabrost i takva dela ne smeju se zaboraviti!

Tridesetih godina XX veka, dok je bio učitelj u Kosjeriću, počeo je pčelariti sa košnicama nastavljajući, a svoja iskustva stečena u mestima službovanja preneo je na pčelare Kosjerskog kraja.